

Mirosława Tereszczuk

Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy

POLSKA BRANŻA DROBIARSKA W OBLICZU GRYPY PTKÓW¹

POLISH POULTRY INDUSTRY IN THE FACE OF AVIAN INFLUENZA

Słowa kluczowe: grypa ptaków, branża drobiarska, produkcja, mięso drobiowe

Key words: avian influenza, poultry industry, production, poultry meat

JEL codes: Q13, Q54

Abstrakt. Celem pracy jest ocena oddziaływania wirusa grypy ptaków HPAI/H5N8 na funkcjonowanie i rozwój branży drobiarskiej w Polsce. Wirus ten pojawił się w Polsce na przełomie 2016/2017 roku (po dziesięcioletniej przerwie) i był obecny na terenie 12 województw przez 3,5 miesiąca, tj. od 4 grudnia 2016 roku do 16 marca 2017 roku. Na szeroką skalę wirus ten wystąpił w całej Europie. Pierwsze zachorowania drobiu domowego i dzikiego stwierdzono pod koniec października 2016 roku. Do połowy marca 2017 roku odnotowano już ponad 2,3 tys. ognisk tej choroby w 23 państwach UE, w tym ponad tysiąc ognisk odnotowano u drobiu. Wirus stwierdzano zarówno u drobiu utrzymywanego w systemie przyzagrodowym, jak i w chowie fermowym. Pojawienie się wirusa grypy ptaków w Polsce było czynnikiem negatywnie oddziałującym na branżę drobiarską, powodującym straty w produkcji i ograniczenia eksportowe wprowadzone przez kraje pozaunijne. Nastąpiło spowolnienie dynamiki wzrostu produkcji sektora drobiowego w Polsce oraz zmniejszenie eksportu żywego drobiu. Było to jednak zjawisko przejściowe. Mimo zaistniałych zagrożeń systematycznie rośnie konsumpcja mięsa drobiowego w Polsce. Jest to tendencja korzystna, z punktu widzenia interesów handlowych Polski, która stała się największym producentem mięsa drobiowego w UE.

Wstęp

Branża drobiarska jest jednym z prężniej rozwijających się działów polskiej gospodarki żywnościowej. Produkcję drobiu w Polsce napędza nie tylko rosnąca krajowa konsumpcja mięsa drobiowego, ale również dynamicznie rozwijający się eksport. W 2014 roku Polska stała się największym producentem mięsa drobiowego w Unii Europejskiej (UE), a w kolejnych dwóch latach umocniła swoją pozycję na tym rynku. Według danych [EUROSTAT 2017], produkcja mięsa drobiowego w Polsce w 2016 roku wyniosła ok. 2,3 mln t (w wadze bitej ciepłej), co stanowiło ok. 16% produkcji unijnej i 2,1% produkcji światowej tego mięsa (7. pozycja w świecie) [AVEC 2016].

Pierwsze informacje na temat wystąpienia wirusa grypy ptaków H5N8 pochodzą z Azji z przełomu 2009/2010 roku, ale eskalacja epidemii miała miejsce na początku 2014 roku, najpierw w Korei Południowej, Japonii i Chinach, skąd wirus przedostał się do Europy i Ameryki Północnej. Główną rolę w przenoszeniu wirusa ptasiej grypy do gospodarstw utrzymujących drób odgrywają ptaki migrujące. W październiku 2016 roku wirus pojawił się ponownie w Europie, jednak skala epidemii była znacznie większa [PIW-PIB 2017].

Materiał i metodyka badań

Ze względu na charakter badanego zjawiska, tj. zdarzenie (wirus grypy ptaków) i jego wpływ na rozwój branży drobiarskiej w Polsce, zastosowano metodę dokumentacyjną, tzw. metodę obserwacji pośredniej, wykorzystującą informacje zgromadzone przez odpowiednie instytucje i publikacje internetowe. Na tej podstawie przeprowadzono analizę myślową.

Badania dotyczące oddziaływania ptasiej grypy na polską branżę drobiarską przeprowadzono na podstawie danych Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW), opracowania Państwowego

¹ Potocznie „ptasia grypa”

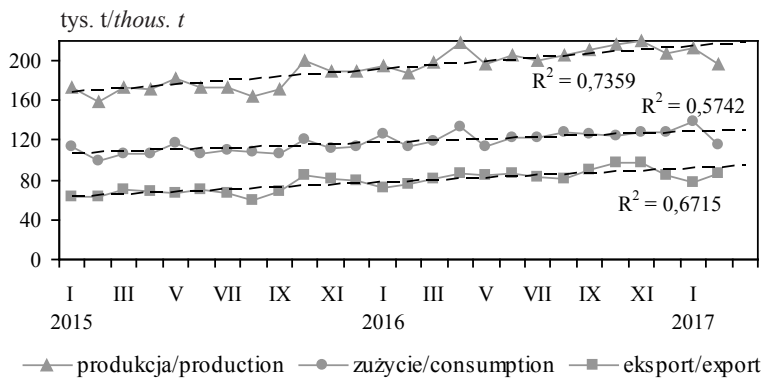
Instytutu Weterynaryjnego – PIB (PIW-PIB), Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz oraz Krajowej Rady Drobiarskiej (KIPDiP – KRD), a także danych dotyczących produkcji i eksportu produktów drobiowych pochodzących z baz danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Komisji Europejskiej (KE) oraz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB (IERiGŻ-PIB).

Branża drobiarska w Polsce

Lata 2010-2016 były bardzo korzystne dla rozwoju polskiej branży drobiarskiej, której produkcja zwiększała się średnio o ok. 9% rocznie. Produkcję mięsa drobiowego w Polsce napędzał głównie dynamicznie rosnący eksport (ok. 16% rocznie) oraz w mniejszym stopniu, rosnąca krajowa konsumpcja tego mięsa. Z badań IERiGŻ-PIB wynika, że w 2016 roku konsumpcja mięsa drobiowego w Polsce wyniosła ok. 28,5 kg na 1 mieszkańca rocznie (37,5% łącznego spożycia mięsa) i była wyższa niż w 2010 roku o około 16%. Na zwiększenie spożycia mięsa drobiowego miały wpływ m.in.: szeroka oferta asortymentowa, dobra jakość oferowanych produktów, a także relatywnie niskie ceny względem mięsa wieprzowego i wołowego. W 2016 roku eksport mięsa drobiowego z Polski wyniósł ponad 1,0 mln t i był dwuipółkrotnie większy niż w 2010 roku. Udział eksportu w produkcji mięsa drobiowego wzrósł do ponad 40% [Dybowski 2016].

Dzięki tak dynamicznemu wzrostowi eksportu mięsa drobiowego, Polska umocniła swoją pozycję na rynku unijnym i stała się drugim co do wielkości eksporterem tego mięsa w UE z ok. 20-procentowym udziałem w unijnym eksporcie. Głównym odbiorcą mięsa drobiowego z Polski w 2016 roku były kraje UE, do których, przed potwierdzeniem pierwszych ognisk grypy ptaków w kraju, trafiało około 76% eksportu tego mięsa. Dodatkowo w ostatnich latach następowała korzystna dywersyfikacja rynków zbytu tego produktu. Zyskiwali na znaczeniu nowi odbiorcy np.: Hongkong, Chiny i Benin, a także inne kraje afrykańskie i azjatyckie. Pojawiła się też możliwość eksportu do RPA. Na ważnego odbiorcę polskiego mięsa drobiowego w 2016 roku wyrosła również Ukraina, odpowiadająca za prawie 6% wolumenu eksportu tego mięsa. Od lat największym odbiorcą mięsa drobiowego z Polski są Niemcy, gdzie w 2016 roku trafiło 16% wolumenu eksportu. Na drugim miejscu uplasowała się Wielka Brytania (9%), a w dalszej kolejności Czechy (7,5%) i Holandia (6,6%) [Tereszczuk 2017].

W 2016 roku przeciętne ceny uzyskiwane w eksporcie do UE były pięćipółkrotnie wyższe niż przy sprzedaży na rynkach krajów trzecich i o 13% wyższe od przeciętnych cen uzyskiwanych w całym eksporcie mięsa drobiowego. Przyczyną tego zróżnicowania był nie tylko poziom cen,

* zużycie = produkcja + import-eksport / consumption = production + import-export

Rysunek 1. Produkcja, zużycie* i eksport mięsa drobiowego z Polski od stycznia 2015 do lutego 2017

Figure 1. Production, consumption and export of poultry meat from Poland from January 2015 to February 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Dybowski 2017]

Source: own study based on [Dybowski 2017]

ale także różnica asortymentowa sprzedaży. Do krajów UE eksportowano droższe elementy mięsa drobiowego (głównie filety), do krajów azjatyckich zaś tańsze (mrożone skrzydła i nogi kurcząt, gęsi, indyków i kaczek). Sprzedaż zagraniczna, oprócz rosnącego popytu wewnętrznego, pozostaje głównym „motorem” rozwoju produkcji polskiej branży drobiarskiej.

Wzrost krajowego zużycia mięsa drobiowego w ostatnich dwóch latach (2015-2016) był niższy niż przyrost produkcji, a szczególnie było to widoczne w styczniu i lutym 2017 roku. W całym analizowanym okresie (od stycznia 2015 do lutego 2017 roku) produkcja mięsa drobiowego wynosiła ok. 192 tys. t miesięcznie, podczas gdy zużycie krajowe wynosiło średnio ok. 117

tys. t. Takie tendencje powodowały konieczność zagospodarowania nadwyżek produkcyjnych na rynkach zagranicznych.

Tabela 1. Liczba ognisk grypy ptaków w UE w okresie 1.10.2016-16.03.2017

Table 1. Number of outbreaks of avian influenza in the EU in the period 1.10.2016-16.03.2017

Lp./ No	Kraj/Country	Drób/ Poultry	Dzikie ptaki/ Wild birds	Pozostałe ptaki/ Other birds	Razem/ Total
					sztuk/pcs.
1	Niemcy/DE	71	615	15	701
2	Francja/FR	466	48	2	516
3	Włochy/IT	9	5		14
4	Holandia/NL	9	45	6	60
5	Belgia/BE		2	1	3
6	W. Brytania/UK	10	22		32
7	Irlandia/IE		10		10
8	Dania/DK	1	43	1	45
9	Grecja/EL	5	9		14
10	Hiszpania/ES	10	2		12
11	Portugalia/PT		1		1
12	Austria/AT	2	47	1	50
13	Finlandia/FI		13	1	14
14	Szwecja/SE	3	23	2	28
15	Czechy/CZ	37	33	1	71
16	Węgry/HU	234	59	5	298
17	Polska/PL	65	68		133
18	Słowenia/SI		40		40
19	Bułgaria/BG	67	13	2	82
20	Litwa/LT		3		3
21	Rumunia/RO	16	82	2	100
22	Słowacja/SK	8	57	2	67
23	Chorwacja/HR	7	12		19
Razem/Total		1020	1252	41	2313

Źródło/Source: [EC 2017]

Grypa ptaków (potocznie ptasia grypa)

Grypa ptaków² jest zjawiskiem złożonym i w dużej mierze nieprzewidywalnym. Co więcej, obecny zasięg oraz tempo rozprzestrzeniania się tej choroby w Europie jest bezprecedensowe. Wirus wysoce zjadliwej grypy ptaków HPAI/H5N8 pojawił się w Europie na początku października 2016 roku. Wcześniej choroba ta wystąpiła w Europie na przełomie 2014/2015 roku w następujących krajach: Niemcy, Holandia, Wielka Brytania, Włochy, Szwecja i Węgry [OIE 2016]. Od początku października 2016 roku do połowy marca 2017 roku odnotowano ponad 2,3 tys. ognisk choroby grypy u drobiu i dzikich ptaków w 23 państwach UE [EC 2017] (tab. 1).

W Polsce grypa ptaków H5N8 pojawiła się na początku grudnia 2016 roku (pierwszy przypadek odnotowano 4 grudnia 2016 roku w stadzie liczącym 600 sztuk gęsi). Do 16 marca 2017 roku (ostatni przypadek) zdiagnozowano w Polsce 65 ognisk wirusa HPAI/H5N8 u drobiu (gęsi, indyki, kaczki, kury

² Grypa ptaków (ptasia grypa), ang. *Highly Pathogenic Avian Influenza* (HPAI), podtyp H5N8, to choroba ptactwa domowego o ostrym przebiegu, wywołana przez wirus typu A z rodziny *Orthomyxoviridae*. Jest to bardzo zakaźny wirus, który wywołuje objawy ze strony układu oddechowego i nerwowego u ptaków. W przypadku, gdy symptomy choroby są widoczne, umieralność zarażonego stada może sięgać nawet 100%. Do zakażenia drobiu dochodzi przez bezpośredni kontakt z ptactwem dzikim. Wirus pozostaje aktywny dłużej w warunkach wysokiej wilgotności i niskiej temperatury odchodów. Może on przetrwać nawet do trzech miesięcy w tkankach i odchodach zainfekowanych ptaków [www.foodcare.poland@sealedair.com].

Tabela 2. Rozkład wystąpienia wirusa ptasiej grypy w Polsce według ognisk i gatunków ptaków
 Table 2. Distribution of avian influenza virus in Poland according to foci and bird species

Lp./ No.	Województwo/ Province	Liczba ognisk/ Number of foci	Gęsi/ Geese	Indyki/ Turkeys	Kaczki/ Ducks	Kurczęta (brojler)/ Chickens (broiler)	Kury nioski/ Hens laying	Różne gatunki/ Different poultry species	Liczba ptaków/ Number of birds
1	lubuskie	20	2	12	2	1	1	2	354 020
2	wielkopolskie	14	5	2	3		2	2	301 483
3	małopolskie	9					1	8	1 288
4	dolnośląskie	6	1		1		4		285 578
5	podkarpackie	4					1	3	273
6	warmińsko- mazurskie	2		2					17 741
7	opolskie	2					1	1	262
8	śląskie	2						2	178
9	świętokrzyskie	2						2	115
10	mazowieckie	2						2	90
11	kujawsko- pomorskie	1						1	41
12	podlaskie	1						1	81 000
Razem/Total		65	8	16	6	1	10	24	1 042 069

Źródło: opracowanie własne na podstawie komunikatów Głównego Lekarza Weterynarii [GIW 2017]

Source: own study based on reports of the Chief Veterinary Officer [GIW 2017]

nioski, kurczaki typu brojler) oraz prawie 70 przypadków zakażenia tym wirusem u dzikich ptaków. Wirus stwierdzono zarówno w dużych fermach, jak i w małych gospodarstwach. Choroba ta wystąpiła na terenie 12 województw (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie i wielkopolskie), gdzie znajdowało się ponad 1 mln sztuk ptaków, które poddano utylizacji (tab. 2).

Z danych GIW wynika, że w największym stopniu problem ptasiej grypy dotyczył producentów kur niosek i indyków (po ok. 30% wszystkich ptaków znajdujących się w fermach dotkniętych wirusem). Kury nioski ubite w stadach, w których wykryto ogniska stanowiły niespełna 1% ich krajowej populacji. Segment produkcji kurcząt brojlerów został w relatywnie niewielkim stopniu dotknięty ptasią grypą (3% wszystkich ptaków znajdujących się w fermach, gdzie wystąpiła ptasia grypa). Skutki ptasiej grypy wśród stad brojlerów kurzych sprowadzają się jednak w dużym stopniu do utraty części rynków eksportowych. Wykrycie każdego ogniska ptasiej grypy wiązało się z czasowym wyłączeniem z hodowli drobiu z najbliższego regionu (teren zapowietrzony – region usytuowany w odległości 3 km wokół danego ogniska i teren zagrożony – 10 km od stwierdzonego ogniska). Oznacza to, że w takim regionie produkcja drobiu została wstrzymana na określony czas. Strefę zapowietrzoną można znieść nie wcześniej niż po 21 dniach od całkowitej likwidacji ogniska. Likwidacja ogniska polega nie tylko na wywiezieniu zakażonego drobiu, ale także na wyczyszczeniu i dezynfekcji pomieszczeń. Naraża to producentów na poważne straty ekonomiczne.

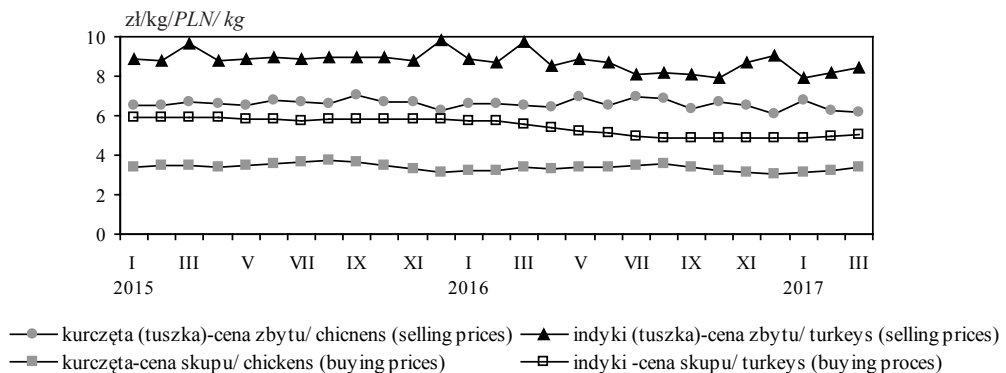
Wpływ ptasiej grypy na branżę drobiarską w Polsce

Wirus ptasiej grypy H5N8, mimo że trwał w Polsce zaledwie 3,5 miesiąca, naraził budżet państwa na duże straty ekonomiczne³. Za drób zlikwidowany w związku z ptasią grypą wypłacono odszkodowania w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia oraz produktów pochodzenia zwierzęcego. Podmiotom, które poniosły koszty związane z ubojem zwierząt, transportem oraz utylizacją zabitych ptaków przysługiwał zwrot poniesionych wydatków. Z kolei fermom znajdującym się w strefie zapowietrzonej (3 km od ogniska) i zagrożonej (10 km), gdzie nie wystąpiła choroba, przysługiwała rekompensata za poniesione straty, których wynikiem były trudności w sprzedaży drobiu. Rekompensata przeznaczona była do każdej sztuki drobiu utrzymywanego w gospodarstwie położonym w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym w wysokości: 25 zł do indyka i strusia, 15 zł do kaczki i gęsi, 5 zł do kury, perlicy i przepiórki, 4 zł do pozostałych gatunków drobiu.

Wirus ptasiej grypy spowodował zachwianie równowagi podaży i popytu w polskiej branży drobiarskiej na przełomie lat 2016/2017. Nastąpił spadek cen i spowolnienie rosnącej produkcji. Dynamika produkcji drobiu w Polsce wyhamowała do 4,3% w lutym 2017 roku względem 8,7% w styczniu 2017 roku, 8,9% w grudniu 2016 roku i 16,4% w listopadzie 2016 roku (licząc miesiąc do miesiąca poprzedniego roku). Do czasu epidemii nadwyżki produkcji wchłaniał eksport. Wirus grypy ptaków wykluczył polski drób z części rynków pozaunijnych. Uznanie za kraj wolny od ptasiej grypy może nastąpić dopiero 3 miesiące po stwierdzeniu ostatniego przypadku choroby. W Polsce najwcześniej będzie to możliwe dopiero na początku drugiej połowy 2017 roku [Dybowski 2017].

Pojawienie się wirusa ptasiej grypy spowodowało spadek cen żywca drobiowego (zarówno skupu, jak i zbytu) (rys. 2). Nie było gwałtownego załamania cen żywca drobiowego, co jest zasługą głównie firm przetwórczych, które mając podpisane umowy kontraktacyjne, nie chciały obniżyć znacząco cen skupu i w ten sposób pomóc swoim dostawcom surowca (żywca drobiowego).

Przeciętna cena zbytu tuszki kurcząt w zakładach przemysłu drobiarskiego w marcu 2017 roku była o 1,4% niższa niż przed miesiącem i o 5,8% niższa niż przed rokiem. Cena zbytu indyków wzrosła w relacji do lutego o 2,9%, ale była o 13,7% niższa niż rok wcześniej. Prawdopodobne wydaje się przyspieszenie dynamiki cen żywca drobiowego w kolejnych miesiącach 2017 roku pod wpływem czynników podażowych, co może oznaczać podniesienie presji na marże w branży

Rysunek 2. Ceny zbytu i skupu żywca drobiowego w Polsce

Figure 2. Selling prices and buying prices of poultry in Poland

Źródło: opracowanie własne na podstawie [MRiRW 2017]

Source: own study based on [MRiRW 2017]

³ Choroba ta, tak jak i inne choroby zakaźne jest zwalczana z urzędu.

przetwórczej. Mimo wzrostów cen kurcząt w 2017 roku, opłacalność produkcji wciąż jest relatywnie niska. W pierwszych dwóch miesiącach 2017 roku odnotowano podwyżki cen pasz, co przyczyniło się do utrzymania gorszej relacji ceny żywca do ceny mieszanek pełnoporcjowych. W 2017 roku możliwe są nieznaczne wzrosty cen zbóż w wyniku prognozowanych niższych cen do roku zbiorów zób na świecie przy tylko nieznacznym zmniejszeniu poziomem zapasów [Dziwulski 2017].

Wystąpienie wysoce zjadliwej grypy u ptaków hodowlanych skutkuje utratą przez państwo statusu kraju wolnego od HPAI, co w poważny sposób ogranicza możliwość handlu. W związku z pojawieniem się w Polsce wirusa grypy ptaków, restrykcje na eksport mięsa i podrobów drobiowych oraz żywego drobiu i jaj z Polski wprowadziły na przełomie 2016/2017 roku m.in.: Chiny, Filipiny, RPA, Tajwan, Rosja, Wietnam. Natomiast regionalizację wprowadziły m.in.: Białoruś, Macedonia, Kazachstan, Mołdawia, Hongkong oraz Ukraina. Udział eksportu z Polski do krajów, które wprowadziły ograniczenia jest nieznaczny. W eksporcie ogółem mięsa drobiowego wynosi ok. 8%, w odniesieniu zaś do całej produkcji w Polsce to tylko ok. 3%. Są to jednak rynki zbytu dla tańszych elementów tuszek drobiowych, o relatywnie mniejszym udziale w wartości sprzedaży zagranicznej. Z kolei eksport jaj konsumpcyjnych (40% krajowej produkcji) zaledwie w 3% odnosi się do krajów pozaunijnych. Gorzej przedstawiała się natomiast sytuacja w eksporcie żywego drobiu, gdzie udział krajów pozaunijnych (w ujęciu ilościowym) w 2016 roku wynosił ok. 50% (w wadze produktu), a głównym ich odbiorcą były Ukraina (60% ogółu eksportu) i Białoruś (16%) [Tereszczuk 2017].

Wprowadzenie restrykcji w handlu nie wpłynęło na spadek eksportu z Polski mięsa drobiowego i podrobów, ale jego dynamika obniżyła się do 3% już w grudniu 2016 roku i był to najniższy wzrost w ciągu ostatnich trzech lat. W styczniu 2017 roku dynamika wzrostu eksportu wyniosła już 7,8%, a w lutym wzrosła do 11%. Mimo ograniczeń ze strony Ukrainy i Hongkongu (regionalizacja), eksport mięsa do tych krajów w pierwszych dwóch miesiącach 2017 roku wzrósł o ok. 70%. Widoczne było też przekierowanie części sprzedaży mięsa drobiowego do krajów unijnych, które zmagają się z ptasią grypą i ograniczają produkcję mięsa. W okresie od stycznia do lutego 2017 roku eksport mięsa drobiowego z Polski do Węgier wzrósł o 62%, do Belgii o 34%, do Francji zaś o 23% [Dybowski 2017].

Grypa ptaków poważnie zachwiała eksportem żywego drobiu. W pierwszych dwóch miesiącach 2017 roku wolumen eksportu żywego drobiu (w wadze produktu) wyniósł zaledwie 2 tys. t, co oznacza ponad 60% spadek w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku (czyli przed ptasią grypą). Było to wynikiem ograniczeń w handlu z krajami pozaunijnymi, które wprowadziły ograniczenia na polski drób.

Podsumowanie

W ostatnich latach branża drobiarska była w zdecydowanej czołówce najszybciej rozwijających się branż sektora rolno-spożywczego w Polsce, a także w UE. W 2017 roku możliwy jest dalszy wzrost produkcji i eksportu mięsa drobiowego, mimo ograniczenia jego dynamiki ze względu na występującą na terytorium kraju do połowy marca 2017 roku ptasią grypą. Przez ten wirus Polska straciła perspektywiczne rynki zbytu dla mięsa drobiowego, m.in. w Chinach i RPA. Uznanie kraju za wolny od ptasiej grypy może nastąpić dopiero 3 miesiące po stwierdzeniu ostatniego przypadku choroby, tj. na początku drugiej połowy 2017 roku. Do tego czasu można więcej sprzedawać mięsa drobiowego do krajów UE, gdzie występująca od października 2016 roku grypa ptaków spowodowała spadek produkcji mięsa drobiowego, a konsumpcja jest na dość wysokim poziomie.

Wydaje się, że pojawienie się w Polsce wirusa ptasiej grypy, to sytuacja przejściowa, z którą służby weterynaryjne, producenci i przetwórcy szybko sobie poradzili. Stwarza to podstawy dla dalszego rozwoju branży drobiarskiej w Polsce, w kontekście powrotu na utracone rynki zbytu i dalszej dywersyfikacji sprzedaży produktów drobiowych.

Literatura/Bibliography

- AVEC. 2016. *Annual Report 2016*. Brussels: Association of Poultry Processors and Poultry Trade in the EU Countries – ASBL.
- Dybowski Grzegorz (red.). 2016. *Rynek Drobiu i Jaj. Stan i Perspektywy (Poultry Market And Eggs. Status And Perspectives)* 50: 1-42.
- Dybowski Grzegorz. 2017. Rynek mięsa drobiowego i jaj (The market for poultry meat and eggs). *Rynek Rolny, Analizy. Tendencje. Oceny* 4 (314): 55-60.
- Dziwulski Mariusz. 2017. Rozwój sektora produkcji drobiu może spowolnić w 2017 r. (The development of the poultry production sector may slow down in 2017). *Monitoring Branżowy. Analizy Sektorowe. PKO Bank Polski* 24 marca 2017.
- EC. 2017. *Avian influenza*. Bruksela: European Commission. https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/avian-influenza_en, access: 24.04.2017.
- EUROSTAT. 2017. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
- GIW. 2017. Główny Inspektorat Weterynarii (Central Veterinary Inspectorate), <https://www.wetgiw.gov.pl>.
- MRiRW. 2017. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Ministry of Agriculture and Rural Development), https://www.google.pl/?gws_rd=ssl#q=Ministerstwo+Rolnictwa+i+Rozwoju+Wsi.
- OIE. 2016. *Update on avian influenza in animals (types H5 and H7)*. Paris: World Organisation for Animal Health. <http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/update-on-avian-influenza/2016>.
- PIW-PIB. 2017. *Raport z aktualnej związanej z występowaniem w Polsce i innych krajach Europy wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8* (Report on the current high-pathogenic avian influenza virus of the H5N8 subtype in Poland and other European countries). Puławy: Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy.
- Tereszczuk Mirosława. 2017. Analiza wyników handlu zagranicznego produktami mięsnymi w 2016 roku (Analysis of the results of foreign trade in meat products in 2016). *Gospodarka Mięsna* 3: 48-53. www.foodcare.poland@sealedair.com.

Summary

The aim of the study is to evaluate the impact of the HPAI/H5N8 avian influenza virus on the functioning and development of the poultry industry in Poland. The virus appeared in Poland at the turn of 2016/2017 (after a 10-year break) and was present in our country (12 voivodships) for 3.5 months, ie from 4 December 2016 to 16 March 2017. On a large scale this virus has occurred across Europe. The first cases of domestic and wild poultry were found at the end of October 2016. By mid-March 2017, over 2.3 thousand. Outbreaks of this disease in 23 EU countries, including over 1,000 outbreaks, have been reported in poultry. The virus was found both in poultry kept in the poultry system and in farmyard. The appearance of the avian influenza virus in Poland was a negative factor affecting the poultry industry, resulting in production losses and export restrictions introduced by non-EU countries. There was a slowdown in the growth rate of the poultry sector in Poland and a decrease in exports of live poultry. However, this was a transitional phenomenon. Despite the threat, the consumption of poultry meat in Poland is growing steadily. This is a positive trend, from the point of view of the commercial interests of our country, which has become the largest producer of poultry meat in the EU.

Adres do korespondencji
mgr Mirosława Tereszczuk
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20
00-002 Warszawa
e-mail: mirosława.tereszczuk@ierigz.waw.pl